

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/16/2397

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni peainspektor Elve Adamson,
Otsuse tegemise aeg ja koht	08.02.2017 Tallinnas,
Vaide esitamise aeg	29.12.2016 (registreeritud inspeksioonis 30.12.2016)
Teabevaldaja	Rae valla Spordikeskus, aadress: Laste tn 3, Jüri alevik, Harjumaa e-posti aadress: info@raespordikeskus.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxx@xxxxx.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata ettekirjutuse tegemiseks väljastada vaide esitajale 30.11.2016 teabenõudes soovitud lepingud, kuna Spordikeskuse selgitustest nähtub, et Spordikeskusel puuduvad vaide esitaja poolt soovitud lepingud ning olemasolev leping on sõlmitud vaide esitajaga, mis on vaide esitajal olemas.**
- 2) **jätta vaie rahuldamata sunniraha määramiseks ja sissenõudmiseks spordikeskuse direktorilt, kuna sunniraha saab kohaldada juhul, kui teabevaldaja jätab ettekirjutuse täitmata.**
- 3) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

- 30.11.2016 esitas vaide esitaja Rae valla Spordikeskusele teabenõude, milles palus väljastada lepingud, mis on sõlmitud Rae valla Spordikeskuses alates septembrist 2016 kuni vastamise hetkeni järgmiste saalide kasutusaegade kohta:
 - kolmapäeviti kell 20.30-22.00 pallihall;
 - kolmapäeviti kell 20.30-22.00 pallimängusaal (vana võimla).
- Rae valla Spordikeskus keeldus samal päeval teabenõude täitmisest leides, et soovitud lepingud ei ole avalik teave avaliku teabe seadus § 3 lõike 1 tähenduses, kuivõrd antud lepingud ei ole selline teave, mis on saadud või loodud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.
- 29.12.2016 esitas Erasik Rae valla Spordikeskuse poolt teabenõude täitmisest keeldumise peale vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 30.11.2016.a. Rae Vallavalitsuse hallatavale asutusele Rae Valla Spordikeskus teabenõude (lisa1). Samal kuupäeval saatis keskuse direktor vastuse (lisa1), kus teavitas, et küsitud teave ei ole avalik teave avaliku teabe seaduse § 3 lõike 1 tähenduses, kuivõrd antud lepingud ei ole selline teave, mis on saadud või loodud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega sai vaide esitaja 30.11.2016.a. teada, et teabenõude täitmisest on keeldutud ja vaie on AKI-le esitatud tähtaegselt.

Vaide esitaja leiab, et antud tegevusega on teabevaldaja Rae Valla Spordikeskus rikkunud AvTS-i, keeldumine on alusetu, põhjendamata ja tema õigusi on rikutud saada teavet, mis on teabevaldaja kasutuses ja käsutuses.

Vaide esitaja on seisukohal, et ei esine AvTs § 23 lg 1 ja lg 2 nimetatud aluseid, mis annaks põhjenduse keeldumiseks. AvTs § 23 lg 2 p 2 („füüsiliselt isikult ja eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist“) kohaselt võib teabevaldaja näiliselt küll keelduda teabenõude täitmisest, kuid nimetatud sätte ei ole antud teabe küsimisel õige ega asjakohane.

Vaide esitaja põhjendab:

Küsitud lepinguid sõlmib Rae Valla Spordikeskuse direktori isikus valla spordipindade väljarentimiseks (ehk üürilepingud), mille alusel esitab vallavalitsuse raamatupidamine klientidele arveid, mille eest on neil maksekohustus Rae valla ees ja omakorda õigus kasutada valla spordirajatisi. Eespool kirjeldatud sisuline ja reaalne tegevus ei anna kahtlustki, et tegemist on teabega, mis on teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud ja tegevus on seotud avalikke ülesandeid täites. Küsitud periood 2016.a september – detsember, ning ühe nädalapäeva kindla kellaaja kohta ei ole mahukas, mis segaks asutuse tööd, ei luba teabenõuet viivitamata täita.

Ühemõtteliselt lükkab teabevaldaja (spordikeskus) seisukoha ümber AvTs § 3 lõike 1 „Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites“.

Vaide esitaja taotleb:

- toimingute õigusvastasuse kindlakstegemist;
- sooritamata toimingute ehk teabe valdaja täidaks viivitamatult teabenõude.
- ettekirjutuse tegemist, koos AKI poolt määratud sunniraha suurusega ja selle sissenõudmisega, keskuse direktorilt, sest lühikese perioodi jooksul on Rae Valla Spordikeskus

teadlikult eiranud AvTs teabenõude vastamisel, mis näitab süsteemset lugupidamatust kohaliku omavalitsuse suhtes, mis tagab Eesti riigi läbipaistvuse (vaideotsus nr 2.1-3/16/2045).

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

1. Rae valla Spordikeskuse näol on tegemist eeskätt spordiklubiga (analoogne nt Sparta, MyFitness, Reval Sport jpt), kus on kõikidel inimestel (sh ka isikutel, kes ei ole Rae valla elanik) võimalik kuumaksu tasudes kasutada jõusaali, käia ujumas või kolmandate isikute korraldatavatel erinevatel treeningutel. Sporditegevust korraldab Rae Vallavalitsus ja Rae valla Spordikeskusele delegeeritud konkreetset ülesannet sporditegevuse korraldamiseks spordiseaduse § 2 tähenduses, on selgelt piiritletud spordikeskuse põhimääruses. Tulenevalt antud põhimäärusest (<https://www.riigiteataja.ee/akt/420092016020>), on spordikeskuse põhiülesanneteks (§ 5 lg 1) koostöös valla koolidega õppetöö tulemuslikuks täitmiseks tingimuste tagamine, Rae vallas spordi edendamise seotud tegevuse korraldamine, koordineerimine ja propageerimine ning Rae valla spordirajatiste haldamine. Ükski nimetatud põhimäärusest tulenev spordikeskuse põhiülesanne ei haaku pallisaali kasutamiseks sõlmitud kasutuslepingutega (so ruumide lühiajaline rent erinevate treeningute läbiviimiseks) ehk antud lepingud ei ole sõlmitud Rae valla Spordikeskuse põhimäärusest tulenevate põhiülesannete täitmiseks;

2. lepingud on sõlmitud Rae valla Spordikeskuse saalide kasutamiseks nii füüsiliste kui ka juriidiliste isikutega;

3. antud lepingute näol ei ole tegemist avaliku teabega AvTS § 3 lg 1 tähenduses.

Inspektsiooni poolt tehtud täiendavale järelepärimisele on Spordikeskus andnud järgmised selgitused:

Esitasite täiendava järelepärimise seoses Erasiku kaebusega. Soovite vastuseid mitmetele küsimustele, millele annan käesolevaga vastused nende esitamise järjekorras.

- 1) Tegemist on kahe erineva saaliga.
- 2) Pallimängusaali kasutamiseks ei ole püsivat lepingut tehtud, seda kasutatakse vaba saali olemasolul ja kohapeal kassasse makstes.
- 3) Teise poole pallihalli saali kasutamise kohta ei ole tehtud püsivat lepingut, käib juhukasutus ja makstakse otse kassasse.
- 4) Kasutuslepingu nr 11 teise poole esindajaks on vaide esitaja.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Rae valla Spordikeskus teabevaldajana

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 5 lg 1 p 1 kohaselt on teabevaldjaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused. Kohaliku omavalitsuse seaduse tähenduses on kohaliku omavalitsuse asutuseks nii ametiasutused kui ka nende hallatava asutused, kes registreeritakse riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste registris. Eeltoodud seisukohale on asunud ka Tallinna Ringkonnakohus asjas nr 3-07-2658. Kuna Rae valla Spordikeskus (Spordikeskus) on registreeritud riigi- ja kohalike omavalitsuste asutuste registris, siis on Spordikeskus teabevaldjaks AvTS § 5 lg 1 punkti 1 mõistes, kellele laienevad AvTS-st tulenevad teabevaldaja kohustused täies ulatuses. Ehk siis Spordikeskus on teabevaldjaks kogu tema valduses oleva teabe osas nagu ka Rae Vallavalitsus.

Spordikeskus on vastuses minu järelepärimisele selgitanud: „*Rae valla Spordikeskuse näol on tegemist eeskätt spordiklubiga (analoogne nt Sparta, MyFitness, Reval Sport jpt), kus on kõikidel inimestel (sh ka isikutel, kes ei ole Rae valla elanik) võimalik kuumaksu tasudes kasutada jõusaali, käia ujumas või kolmandate isikute korraldatavatel erinevatel treeningutel.*“ Nõustun Spordikeskusega selles, et nii Spordikeskus kui ka eelpool nimetatud spordiklubid pakuvad võimalust sarnastel alustel treeningutel osaleda. Vahe on aga selles, et spordiklubide Sparta, MyFitness kui Reval Sport puhul on tegemist eraõiguslike juriidiliste isikutega ehk erasektori ettevõttega, aga Rae valla Spordiklubi puhul on tegemist valla hallatava asutusega ehk siis avaliku sektori asutusega. Kui erasektori ettevõtte on teabevaldajateks ainult teatud juhtudel, siis avaliku sektori asutused on teabevaldajaks kogu nende valduses oleva teabe osas sarnaselt ametiasutustega.

Samuti on Spordikeskus oma vastuses selgitanud: „*Tulenevalt spordikeskuse põhimäärusest (<https://www.riigiteataja.ee/akt/420092016020>), on spordikeskuse põhiülesanneteks (§ 5 lg 1) koostöös valla koolidega õppetöö tulemuslikuks täitmiseks tingimuste tagamine, Rae vallas spordi edendamise seotud tegevuse korraldamine, koordineerimine ja propageerimine ning Rae valla spordirajatiste haldamine. Ükski nimetatud põhimäärusest tulenev spordikeskuse põhiülesanne ei haaku pallisaali kasutamiseks sõlmitud kasutuslepingutega (so ruumide lühiajaline rent erinevate treeningute läbiviimiseks) ehk antud lepingud ei ole sõlmitud Rae valla Spordikeskuse põhimäärusest tulenevate põhiülesannete täitmiseks*“.

Eeltooduga ei saa ma siiski nõustuda, kuna Spordikeskuse valduses olevate saalide (Spordihoone) puhul on tegemist avaliku sektori vara kasutamisega, mille kasutamine peab olema läbipaistev. Samuti on põhimääruse kohaselt Spordikeskuse ülesandeks Rae valla spordirajatiste haldamine, mille hulka tuleb lugeda ka spordihoone ning selles asuvad spordisaalid. Eesti keele seletava sõnaraamatu kohaselt tähendab haldamine valitsemist ja administreerimist, mis hõlmab ka ruumide kasutamiseks õiguste andmist ja lepingute sõlmimist. Seega ei saa ma nõustuda Spordikeskuse seisukohaga, et ruumide kasutamiseks lepingute sõlmimine ei ole seotud Spordikeskuse põhimäärusest tulenevate põhiülesannete täitmisega.

Teabenõuetele vastamine

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuses olemasolevaid dokumente, väljavõtteid dokumentidest või andmekogudest. AvTS § 18 lõike 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.

Teabenõude täitmisest keeldumise alused on ära toodud AvTS § 23. AvTS § 23 lg 2 p 2 kohaselt võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda juhul kui füüsiliselt või eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist. Avaliku sektori asutustele eeltoodud säte ei kohaldu, kuna nad on teabevaldajaks kogu oma valduses oleva teabe osas. Kuna Spordikeskus on avaliku sektori asutus, mitte eraõiguslik juriidiline isik, siis puudus Spordikeskusel õiguslik alus keelduda vaide esitaja poolt soovitud teabe väljastamisest põhjusel, et soovitud teave ei puuduta avalike ülesannete täitmist (sh ka avaliku sektori vara kasutamist).

Vaidemenetluse käigus on selgunud, et Spordikeskusel ei ole vaide esitaja poolt soovitud lepinguid pallimängusaali (vana võimla) kasutamiseks ja pallihalli teise saali kasutamiseks. Ühe pallihalli saali kasutamiseks on sõlmitud leping vaide esitajaga, kellel on vastav leping ka olemas. Eeltoodust lähtuvalt oli vaide esitajal võimalik teabenõude täitmisest keelduda pallimängusaali ja pallihalli ühe väljaku osas põhjusel, et Spordikeskusel puudub vaide esitaja poolt soovitud teave (AvTS § 23 lg 1 p 2). Lepingus osas, mis oli sõlmitud vaide esitajaga, oli võimalus keelduda teabenõude täitmisest põhjusel, et vaide esitajale on sama teave juba antud

ning ta pole põhjendanud, miks ta seda teavet teist korda vajab (AvTS § 23 lg 2 p 1). Seega oli Spordikeskusel küll õigus keelduda teabenõude täitmisest, kuid antud juhul on viidatud alusele, mis ei võimalda Spordikeskusel keelduda teabenõude täitmisest ehk siis on keeldutud teabenõude täitmisest ilma õigusliku aluseta.

HMS § 5 lõikest 2 tulenevalt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebamugavusi isikutele. Eeltoodust tulenevalt, et Spordikeskusel puuduvad vaide esitaja poolt soovitud lepingud ning vaide esitajaga sõlmitud leping on vaide esitajal olemas. Samuti lähtudes asjaolust, et vastavad Spordikeskuse selgitused on ära toodud ja vaide esitajale kätte saadavad käesolevast vaideotsusest, siis proportsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt ei tee ma Spordikeskusele ettekirjutust vastata täiendavalt vaide esitaja teabenõudele ning keelduda teabenõude täitmisest õigetest alustel. Küll aga tuleb Spordikeskusel edaspidi järgida teabenõuetele vastamisel AvTS-s sätestatud nõudeid.

Sunniraha kohaldamine

Täiendavalt pean vajalikuks vaide esitajale selgitada, et sunniraha saab kohaldada juhul, kui teabevaldaja jätab inspektsiooni ettekirjutuse täitmata. Sellisel juhul ei saa sunniraha sisse nõuda mitte asutuse juhilt, kui eraisikult, vaid sunniraha saab kohaldada Spordikeskusele kui teabevaldajale. Kuna antud juhul ei pidanud ma otstarbekaks Spordikeskusele ettekirjutuse tegemist, sest Spordikeskusel puudusid vaide esitaja poolt soovitud lepingud ning olemasolev leping on sõlmitud vaide esitajaga, mille sisu on vaide esitajale teada, siis ei ole võimalik ka Spordikeskuse direktorile ega Spordikeskusele sunniraha kohaldada.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel